

Η ΡΑΨΑΝΗ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Όμως η Ραψάνη δεν έχει να παρουσιάσει μόνο ζηλευτή ιστορία στο διαχρονικό πολιτισμό της. Έχει το προνόμιο να παρουσιάσει και την ανεκτίμητη προσφορά της τόσο στο Αλβανικό Έπος, όσο και στην Εθνική Αντίσταση. Δυναμική όμως ήταν και η εμπλοκή της στον εμφύλιο διχασμό, που προκάλεσαν στη χώρα μας οι δυνάμεις του Βαν Φλίτ σε συνεργασία με τους ντόπιους υποτακτικούς του.

Στη βιβλιοθήκη Ραψάνης βρήκαμε ένα μνημειώδες αφιέρωμα στους Ραψανιώτες πεσόντες για τη λευτεριά και τον εκδημοκρατισμό της χώρας μας. Είναι ένα χρέος τιμής, όπως τονίζει ο Ζήσης Ζιώκας σ' εκείνους που έπεσαν στους αγώνες του λαού μας για μια Ελλάδα λεύτερη χαρούμενη κι ευτυχημένη.

Το αφιέρωμα αυτό είναι όντως ένας ιστορικός θησαυρός όχι μόνο για το Ραψανιώτικο λαό, που προσέφερε το αίμα του, αλλά και για όλους εκείνους, ανά το πανελλήνιο, που προσέφεραν, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, ένα λιθαράκι στην πανεθνική προσπάθεια απαλλαγής της χώρας μας από τους ξένους και ντόπιους εχθρούς της.

Αγωνιστές του ΕΛΑΣ έχοντας στο μέσον τον γνωστό φωτογράφο Γιώργο Γιαννούκα

Ξεφυλλίζοντας τις σελίδες του, είδαμε αποθανατισμένες εικόνες από παλικάρια που με μόνο κίνητρο την αγάπη τους για τον τόπο τους, αλλά και την Ελλάδα γενικότερα, κατέγραψαν χρυσές σελίδες ηρωισμού και αυτοθυσίας. Δεν ήταν ούτε ένας, ούτε δύο, ούτε δέκα αυτοί οι πατριώτες της Ραψάνης που σκαρφάλωσαν στα βουνά για να υπερασπίσουν την πατρίδα τους.

Στον Ελληνο-ιταλικό πόλεμο έπεσαν στα πεδία των μαχών δέκα παλικάρια της αρχόντισσας του Ολύμπου. Στον δε επακολουθήσαντα αγώνα κατά των ξένων κατακτητών και στον εν συνεχεία εμφύλιο διχασμό, η συμμετοχή των κατοίκων της Ραψάνης κατέχει εκ του ασφαλούς την πρωτιά. 160 παλικάρια της, σχεδόν ένα ολόκληρο ένοπλο τάγμα, προσχώρησαν στο αντάρτικο κίνημα υπερασπιζόμενα τα ιδανικά της ιδεολογίας τους.

Ο δάσκαλος Σωτήρης Τσατσάρος, ο Τίτος Νίκος, ο Κανάτας Γιώργος, ο Τοτσιλαράς Αντώνης ήταν οι πρωτομάρτυρες του αντιστασιακού αγώνα που εκτελέστηκαν από τους ναζί στο στρατόπεδο του Παύλου Μελά Θεσσαλονίκης, στο οποίο είχαν μεταφερθεί μετά από τη σύλληψη τους στη γενέτειρά τους.

Πρωτομάρτυρας της Ραψάνης ο Καπετάν Μπουρνόβας

Ο ηρωικός καπετάνιος του ΕΛΑΣ
Γιαννακούλης Μπουρζιώτης
(Μπουρνόβας)

Το 'χει η μοίρα της Ραψάνης να είναι αυτή, που στη κάθε προσπάθεια υπεράσπισης της ελευθερίας της χώρας μας, είτε από ξένους είτε από ντόπιους εχθρούς της ομαλότητας, να ποτίζει πρώτη το δέντρο της ελευθερίας με το αίμα των παιδιών της.

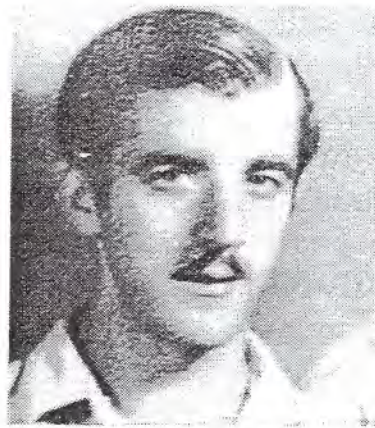
Έτσι μετά το θάνατο, από τους ναζί, των τεσσάρων βλασταριών της και στη συνέχεια την ηρωική θυσία δεκάδων παλικαριών της για τη λευτεριά της χώρας μας από τους εχθρούς της, έρχεται η σειρά του ηρωικού καπετάνιου του ΕΛΑΣ και στενού συνεργάτη του αείμνηστου πλέον Αντώνη Βρατσάνου, Γιαννακούλη Κ. Μπουρζιώτη (Μπουρνόβας), ο οποίος και αυτός ως πρωτομάρτυρας της επερχόμενης τότε περιόδου του εθνικού διχασμού, να ποτίσει πρώτος το ίδιο δέντρο ως θύμα των πολέμιων της Εθνικής Αντίστασης, κρατικών και παρακρατικών δυνάμεων, πάντα υπό την παρότρυνση των ξένων κουμανταδόρων της τύχης των λαών.

Βεβαίως οι διώκτες, προκειμένου να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα, διόγκωσαν το φάκελλό του με ψεύτικες και ανυπόστατες κατηγορίες. Όμως

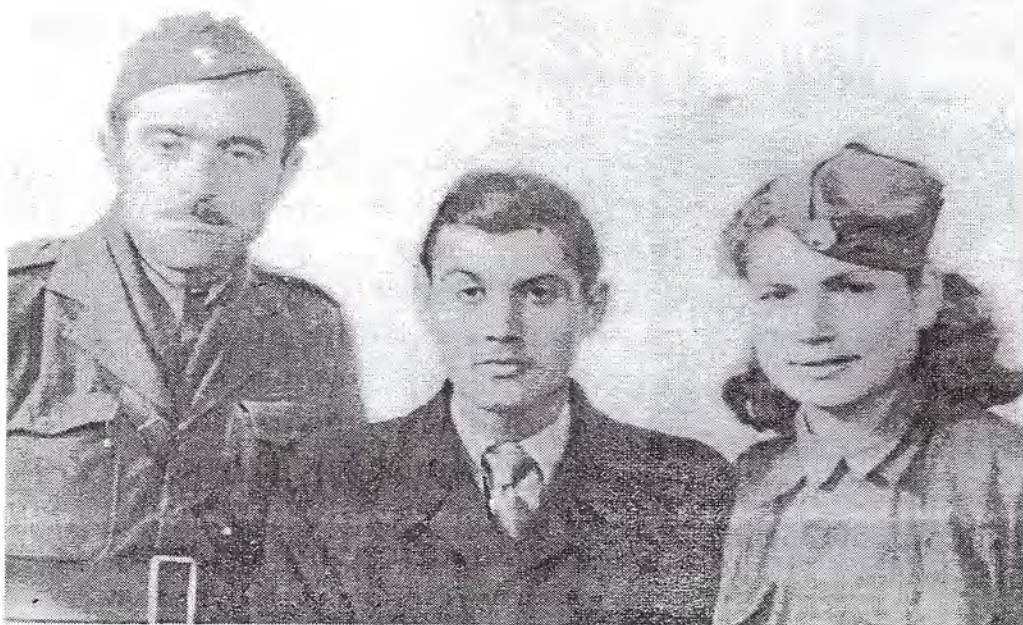
όλος ο δημοκρατικός λαός της Ραψάνης πιστεύει ακράδαντα πως η πραγματική αλήθεια ήταν ότι ο Γιαννακούλης Μπουζιώτης οδηγήθηκε στο εκτελεστικό απόσπασμα, όχι γιατί διέπραξε κάποιο αποτρόπαιο έγκλημα, αλλά επειδή ως καπετάνιος του ΕΛΑΣ αντιστάθηκε γενναία στα σχέδια των κατακτητών εναντίον της χώρας του. Κι όπως συμβαίνει συχνά στις περιπτώσεις αυτές αντί επαίνων από τη πατρίδα τους, όλοι οι κατά καιρούς ήρωές της, εισπράττουν την αχαριστία της.

Ο Ραψανιώτης ηγέτης της Εθνικής Αντίστασης πιάστηκε στη θέση Ανήλιο της γενέτειράς του, ύστερα, όπως πιστεύεται, από κάποια άνανδρη προδοσία, αντιπάλων του. Όταν οι δεσμώτες του έφτασαν μαζί με το θύμα τους στη πλατεία της Ιτιάς, μια συγχωριανή συντρόφισσα, η Μαρίκα Μήλια, επηρεασμένη προφανώς από την κακοποιημένη εικόνα που εμφάνιζε ο καπετάνιος, πλησίασε αυτόν και του πρόσφερε στις χούφτες της λίγο δροσερό νεράκι από την βρυσούλα της Ιτιάς, θέλοντας με τη παρέμβασή της αυτή να αμβλύνει τον πόνο του, αλλά παράλληλα να δείξει εμπράκτως τη συμπαραστάσή της προς αυτόν, εισπράττοντας για το τόλμημά της αυτό τα γνώριμα ειρωνικά μειδιάματα των συνοδών του.

Από τη Ραψάνη, με δρακόντεια μέτρα, οι δεσμώτες του τον μετέφεραν οδικώς μέσω του κατοικόδρου του Σελιού στους Γόνους, για να συνεχι-

Στέλιος Μπουζιώτης Γιώργος Μπουζιώτης

Γιαννακούλης Μπουζιώτης, Αλέκος Παστάκας
και Νικήτρια Ποντίκα - Μπουζιώτη

σθεί ο μαρτυρικός Γολγοθάς του μέχρι τη Λάρισα. Χωρίς ιδιαίτερες καθυστερήσεις, οι εντολοδόχοι των αποφάσεων των ψευδοσυμμάχων μας, τον οδήγησαν στις ψυχρές αίθουσες του έκτατου στρατοδικείου όπου, ως αναμενόμενος, αβασάνισα πήραν την απόφαση της εκτέλεσής του. Κι έτσι ένας ακόμα ήρωας της Εθνικής Αντίστασης προστέθηκε από τους πρώτους στον ατέρμονα δολοφονικό κατάλογο των αγωνιστών του ΕΛΑΣ, που πολέμησαν για την λευτεριά της πατρίδας.

Όμως το κακό δεν σταματά εδώ. Ο θυσιαστικός κατάλογος των μελών της οικογένειας Μπρουζιώτη συνεχίζεται. Άλλα δύο παλληκάρια της, ο Γιώργος και ο Στυλιανός, συμπληρώνουν στη συνέχεια την αιματηρή οικογενειακή τραγωδία, αφήνοντας και αυτά τα σώματά τους στα ελληνικά ξεροβούνια, ως μαχητές του Δ.Σ.Ε.. Ο πρώτος ήταν υπάλληλος του ΣΕΚ (Ο.Σ.Ε.) και ο δεύτερος δάσκαλος.

Οι πλέον τραγικές φιγούρες αυτού το δράματος ήταν , τόσο ο ηρωικός πατέρας μπάρμπα – Κώστας Μπρουζιώτης που έζησε τη φρίκη του διχασμού σ' όλη την έκτασή της, αλλά και το άλλο μέλος της οικογένειάς του, η ηρωίδα της Εθνικής Αντίστασης Νικήτρια Ποντίκα – Μπρουζιώτη, η οποία βίωσε από κοντά όλη αυτή την ανελέητη τραγωδία να εξελίσσεται με τέτοια ψυχρότητα στο οικογενειακό της περιβάλλον.

Η ηρωίδα της Εθνικής Αντίστασης Νικήτρια Ποντίκα - Μπρουζιώτη, στα 90 της πλέον, υποβασταζόμενη από την κόρη της, εισέρχεται στην πλατεία Ραψάνης να παραστεί σε τελετή του Δήμου Κάτω Ολύμπου

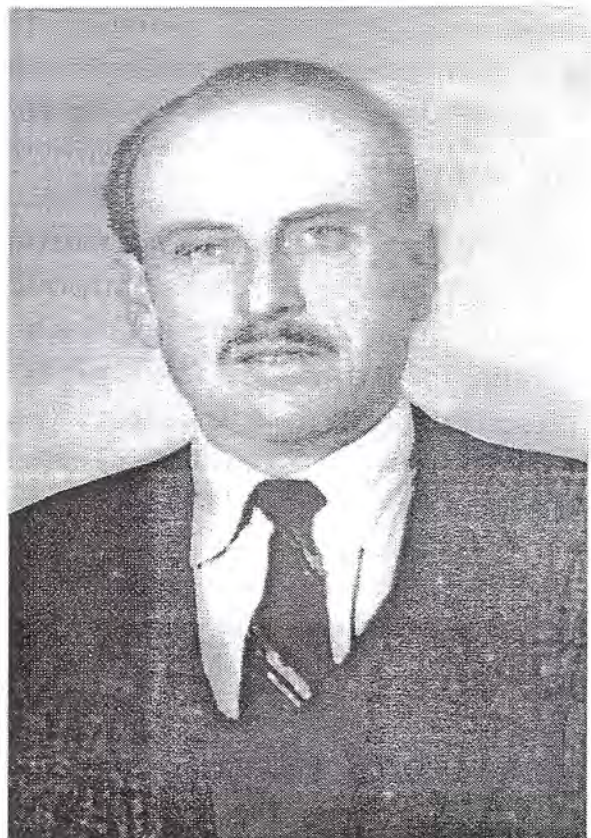
ΕΝΑΣ ΡΑΨΑΝΙΩΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΓΟ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Ο ΠΛΕΟΝ ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΣΑΜΠΟΤΕΡ

Η ανταρτομάνα Ραψάνη ανέδειξε τόσο στη διάρκεια της Εθνικής Αντιστάσεως, όσο και εκείνης του εμφυλίου διχασμού, επίλεκτους μαχητές όλων των ειδικοτήτων, που προσέφεραν καίρια χτυπήματα κατά των κατακτητών. Ένας από αυτούς ήταν και ο Χρήστος Χολέβας (Μηλιώνης). Ήταν επιτελικό στέλεχος του Μηχανικού Ολύμπου και στενός συνεργάτης του αείμνηστου μπουρλοτιέρη Αντώνη Βρατσάνου.

Μετά την απελευθέρωση και μεσούντων των επάρατων Δεκεμβριανών, ο Βρατσάνος ανέθεσε στον Ραψανιώτη αντάρτη, τη δύσκολη αποστολή της ανατίναξης του σύγχρονου τότε ξενοδοχείου, Μεγάλη Βρετανία. Εκεί διέμεινε όλο το ξένο και ελληνικό ανφαν - γκατέ, το οποίο είχε αιματοκυλήσει τη πρωτεύουσα με το δόλιο τρόπο που όλοι γνωρίζουμε. Σε αυτό συντέλεσαν και οι παράφρονες συμφωνίες της Γιάλτας, του Λιβάνου και της Καζέρτας. Όμως, όπως ξαφνικά και ενώ η επιτυχία της επιχείρησης ήταν δεδομένη, είχαμε την αναπάντεχη άφιξη και διαμονή στο ξενοδοχείο αυτό του Τσόρτσιλ, ο οποίος επρόκειτο να συναντηθεί με την ηγεσία της Εθνικής Αντίστασης προκειμένου να συζητήσουν ύψιστης σημασίας θέματα, που αφορούσαν τα δύο μέρη. Δηλαδή τη νομιμοποίηση της προδοσίας.

Έτσι η υλοποίηση αυτής της επιχείρησης, με εντολή άνωθεν, ανεστάλη. Η υπόθεση αυτή απασχόλησε αργότερα και τους κινηματογραφικούς παραγωγούς, οι οποίοι το γύρισαν σε ταινία με παραπονημένους όμως όρους.

Ο Χρήστος Χολέβας (Μηλιώνης) εντάχθηκε το 1946 στις τάξεις του Δ.Σ.Ε., τον οποίο υπηρέτησε ως διμοιρίτης στο έφιππο σαμποτάζ. Με τη λήξη της εμφύλιας αιματοχυσίας και αφού περιπλανήθηκε επί αρκετό καιρό στις πέριξ της Ραψάνης περιοχές, εκμεταλλευόμενος τα γνωστά μέτρα επιείκειας, παρουσιάστηκε στις αρχές. Όμως η τύχη του επιφύλασσε δυ-

Ο Ραψανιώτης αντάρτης του
Μηχανικού Χρήστος Χολέβας
(Μηλιώνης)

στυχώς μια άτυχη κατάληξη. Ο ήρωας σαμποτέρ περιποιούμενος το κλήμα της αυλής του, έπεσε απ' αυτό, βρίσκοντας τραγικό θάνατο.

Όμως η συνεισφορά των Ραφανιωτών αγωνιστών στον αγώνα της πατρίδας μας για την απελευθέρωσή της, δεν εξαντλείται στη θυσία μόνο των τίμιων παλικαριών της μαρτυρικής οικογενείας Μπρουζιώτη.

Ένας τεράστιος αριθμός θυμάτων της επάρατης δεκαετίας 1940-1950 συμπληρώνει τον θυσιαστικό κατάλογο των αγωνιστών της Ραφάνης, που έπεσαν για την λευτεριά της χώρας μας. Ας δούμε τα ονόματά τους. Στον **ΕΛΑΣ**: Αφεντούλης Γιάννης, Γαζέτας Κωνσταντίνος, Ζάχος Νικόλαος, Κοτσιούκης Γεώργιος, Κλαδίσιος Δημήτριος, Λαζάρου Κωνσταντίνος, Μήτσου Μαρίκα, Παπανικολάου Αθανάσιος, Τσαμπαλής Μαργαρίτης, Τοιτσιλαράς Δημήτριος, Χασιώτης Ελευθέριος.

Από εκτελεστικά αποσπάσματα Γερμανών και συνεργατών τους: Κατσαμάκας Κωνσταντίνος, Κανατάς Γεώργιος, Μάχος Μιχάλης, Μπαλιάκας Νικόλαος, Τίτος Νικόλαος, Τσάτσαρης Σωτήριος, Τοιτσιλαράς Αντώνιος, Ράμου Ευανθία, Φασούλας Γεώργιος.

Αφησαν τη ζωή τους στα γερμανικά στρατόπεδα: Σδούγγος Γεώργιος, Θεοδοσίου Αθανάσιος, Κατσαμάκας Δημήτριος, Μπλουγούρας Ιωάννης, Παστάκας Ζήσης, Τζιγκούρας Σπύρος, Φαρμάκας Ευάγγελος, Φαρμάκας Νικόλαος.

Σκοτώθηκαν στο Δ. Στρατό: Ακριβός Θεοφάνης, Βλαχοστέργιος Ιωάννης, Γκλιάος Γεώργιος, Γκλιάος Θεοφάνης, Γεράσης Δημήτριος, Γκαντάκας Γεώργιος, Γκαραγκάνης Βάιος, Γκούμας Σπύρος, Δημάκης Μενέλαος, Καραγιάννης Βασίλειος, Καραγιάννης Ελευθέριος, Κατσιλάς Γεώργιος, Κατσούρας Θεόδωρος, Κλαδίσιος Παναγιώτης Βασιλ., Κλαδίσιος Παναγιώτης Ελ., Κοντογιάννης Αστέριος, Κωστούλας Κωνσταντίνος, Κουκομήτρος Απόστολος, Λιάπης Γρηγόριος, Λιάπης Ιωάννης, Λιάπης Δημήτριος, Μπρουζιώτης Αστέριος, Μπρουζιώτης Γεώργιος, Μπουζιώτης Ιωάννης, Μαργκάς Αθανάσιος, Μπατζιώλας Γεώργιος, Μιχμίζος Κωνσταντίνος, Μπάκαβος Γεώργιος, Μπαλιάκας Χρήστος, Μπαντοπούλου Ελισάβετ, Μήτσιου Νικόλαος, Μήτσιου Θεόδωρος, Μήτσιου Σωτήρης, Μπατσιλάς Ευάγγελος, Μηλιώρας Βασίλειος, Παπανικολάου Κωνσταντίνος, Παπακώστας Δημήτριος, Πινάκας Σωτήρης, Ρούσης Αναστάσιος, Σδούγκα Αριστέα, Σιάντας Βασίλειος, Τζανλαβάρης Βασίλειος, Τίτος Ιωάννης, Τοιτσιλαράς Αθανάσιος, Τριανταφύλλου Νικόλαος, Φαρμάκας Αστέριος, Φαρμάκας Δημοσθένης, Φαρμάκας Δημήτριος, Φαρμάκας Παναγιώτης, Φράντζιος Βασίλειος, Χολέβας Γεώργιος.